

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-157/2024-НА-СТА-ТШЗ

ТӨВ АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН
ГАЗРЫН 2023 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН
ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

Зуунмод 2024 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Аудитор Д.Бямбасүрэн

Утас: 70272287 Цахим хаяг: byambasurend@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.open.audit.mn

**ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582, Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

2024.02.23 № 01/53

танай _____-ны № _____-т

ТӨВ АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН
ДАРГА А.БАДАМДОРЖ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Төв аймгийн Сүмбэр сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Төв аймгийн Сүмбэр сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төв аймгийн Сүмбэр сумын Засаг даргын Тамгын газрын даргын 2023 оны 01 дүгээр сарын 04-ны өдрийн Б/01 тушаалаар бүтэц орон тоо 22 байхаар баталж үйл ажиллагааг явуулж ажилласан байна. Төв аймгийн Сүмбэр сумын Засаг даргын Тамгын газар нь гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 4 зорилт, хэрэгжүүлэх 33 арга хэмжээтэй баталснаас нийт 82,9 %-тай дүгнэгдсэн байна.

Тайлант онд ахуй үйлчилгээний өргөтгөл засвар 34,100.0 мянган төгрөг, сумын төвийн тохижилт, явган зам 19,800.0 мянган төгрөгөөр, хүүхдийн гадна талбайн тоглоом 29,500.0 мянган төгрөгөөр тус тус хийсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь аудиторын мэргэжлийн шийдлээр тайлант хугацааны санхүүгийн тайлангийн аудитад чухал нөлөө үзүүлсэн дараах асуудлууд байна. Үүнд:

- Тайлант онд мөнгөн хөрөнгө данс ХААН банкин дахь арилжааны 5744069324 тоот дансанд 2,000.0 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан байна.
- Тайлант онд авлага данс 79,734.1 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.
- Сүмбэр сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/141 тоот захирамжаар 136,681.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгасан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ. Тус санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/ төгрөгөөр /			
Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	78,071,878.16	167,084,168.32
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	0.55	2,000,000.55
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	0.55	2,000,000.55
31210	Төгрөг	0.55	2,000,000.55
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	0.55	2,000,000.55
33	АВЛАГА	265,911.84	80,000,000.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	265,911.84	0
33500	Бусад авлага	0	80,000,000.00
33510	Байгууллагаас авах авлага	0	80,000,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	77,805,965.77	85,084,167.77
35400	Хангамжийн материал	77,805,965.77	85,084,167.77
35410	Бичиг хэргийн материал	871,000.00	1,011,500.00
35420	Аж ахуйн материал	14,422,700.00	9,347,100.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	329,000.00	2,749,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	62,183,265.77	71,976,567.77
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	848,134,508.19	835,040,576.94
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	848,134,508.19	835,040,576.94
39200	Биет хөрөнгө	834,948,508.19	821,854,576.94
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	743,100,087.92	844,600,087.92
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-204,021,049.29	-312,642,929.11
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	243,527,404.00	218,527,404.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-83,378,314.13	-79,124,222.96
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	179,697,525.90	206,138,755.90
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-66,122,098.16	-70,531,139.60
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	42,544,290.47	41,129,130.07
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-34,599,748.69	-35,245,481.73
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	536,275,430.00	536,275,430.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-535,475,586.64	-536,275,430.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	19,598,944.45	19,545,944.45
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-6,198,377.64	-10,542,972.00
39300	Биет бус хөрөнгө	13,186,000.00	13,186,000.00
39301	Програм хангамж	1,040,000.00	1,040,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,040,000.00	-1,040,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	13,186,000.00	13,186,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	926,206,386.35	1,002,124,745.26
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	1,150,000.00	0
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	1,150,000.00	0
41300	Өглөг	1,150,000.00	0
41360	Бусад өглөг	1,150,000.00	0
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	1,150,000.00	0
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	925,056,386.35	1,002,124,745.26
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	925,056,386.35	1,002,124,745.26
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	365,678,073.22	0
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	365,678,073.22	0
51101	Өмч /терийн/ /ТӨҮГ/	0	365,678,073.22
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	310,946,237.67	388,072,010.08
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-38,840,072.40	311,003,650.62
51220	Тайлант үеийн үр дүн	349,786,310.07	77,068,359.46
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	248,432,075.46	248,374,661.96
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	926,206,386.35	1,002,124,745.26

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	791,992,352.00	827,545,928.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	385,736,037.00	92,742,800.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	385,736,037.00	92,742,800.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	0	2,000,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0	2,000,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	385,736,037.00	85,043,300.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	0	5,699,500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	406,256,315.00	734,803,128.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	52,982,115.00	147,375,928.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	34,488,750.00	0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	18,493,365.00	141,815,249.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0	5,560,679.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	353,274,200.00	587,427,200.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	353,274,200.00	498,437,800.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	0	88,989,400.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	442,206,041.93	750,424,568.54
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	407,206,041.93	716,368,568.54
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	391,464,050.90	673,605,804.86
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	175,682,925.07	364,833,875.45
210101	Үндсэн цалин	154,238,944.58	248,255,457.79
210102	Нэмэгдэл	16,996,830.64	106,164,798.44
210104	Урамшуулал	0	7,787,560.59
210105	Гэрээт ажлын хөлс	4,447,149.85	2,626,058.63
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	16,810,650.94	45,671,989.03
210201	Тэтгэврийн даатгал	11,238,440.58	30,956,299.03
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,407,497.49	3,703,397.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,119,278.01	3,034,954.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	261,257.72	731,832.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,784,177.14	7,245,507.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	32,649,362.79	44,102,680.13
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,327,860.29	6,730,939.13
210302	Түлш, халаалт	27,741,002.50	35,891,241.00
210303	Цэвэр, бохир ус	580,500.00	1,480,500.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	23,044,310.05	28,983,900.00
210401	Бичиг хэрэг	1,560,300.00	2,244,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	18,437,710.05	23,377,850.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,298,800.00	1,497,800.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,747,500.00	398,350.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	0	1,465,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	144,800.00	5,982,400.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0	3,610,000.00
210604	Урсгал засвар	144,800.00	2,372,400.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,347,500.00	3,122,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,347,500.00	3,122,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	40,604,152.78	3,456,250.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	38,918,523.33	935,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	756,500.00	720,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	400,000.00	1,724,250.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	228,000.00	0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	301,129.45	77,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	99,180,349.27	177,452,710.25
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	51,029,910.00	27,730,479.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	48,150,439.27	149,722,231.25
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	15,741,991.03	42,762,763.68
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	5,100,000.00	11,881,300.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	5,100,000.00	0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0	11,881,300.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0	30,881,463.68
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0	30,881,463.68
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	10,641,991.03	0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	10,641,991.03	0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	35,000,000.00	34,056,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	35,000,000.00	34,056,000.00
221001	Их засвар	35,000,000.00	0
222001	Хаагдсан данс	0	33,606,000.00
223001	Хаагдсан данс	0	450,000.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	349,786,310.07	77,121,359.46
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	0	53,000.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	0	53,000.00
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	349,786,310.07	77,068,359.46

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/ төгрөгөөр /			
Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	406,256,315.00	736,803,128.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	0	2,000,000.00
	Нийтлэг татварын бус орлого	0	2,000,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	0	2,000,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0	2,000,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	406,256,315.00	734,803,128.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	52,982,115.00	147,375,928.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	34,488,750.00	0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	18,493,365.00	141,815,249.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0	5,560,679.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	353,274,200.00	587,427,200.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	353,274,200.00	498,437,800.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	0	88,989,400.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	363,756,314.45	582,475,728.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	363,756,314.45	582,475,728.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	348,014,323.42	539,712,964.32
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	167,903,686.62	365,342,783.00
210101	Үндсэн цалин	139,127,537.20	248,157,202.93
210102	Нэмэгдэл	21,709,629.97	106,164,798.44
210104	Урамшуулал	7,066,519.45	8,394,723.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0	2,626,058.63
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	21,506,778.46	45,768,420.19
210201	Тэтгэврийн даатгал	14,823,834.25	31,052,730.19
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,692,277.39	3,703,397.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,340,381.91	3,034,954.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	313,348.00	731,832.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,336,936.91	7,245,507.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	32,980,172.79	43,602,680.13
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,375,643.79	6,730,939.13
210302	Түлш, халаалт	28,024,029.00	36,291,241.00
210303	Цэвэр, бохир ус	580,500.00	580,500.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	21,305,500.00	25,615,000.00
210401	Бичиг хэрэг	1,275,600.00	2,000,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	13,215,900.00	16,015,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,504,000.00	2,600,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,310,000.00	5,000,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,500,000.00	2,372,400.00
210604	Урсгал засвар	1,500,000.00	2,372,400.00
2107	Томилголт, зочны зардал	3,347,500.00	3,422,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,347,500.00	3,422,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	39,147,130.55	2,650,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	37,798,000.00	1,300,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	420,000.00	420,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	400,000.00	400,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	228,000.00	228,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	301,130.55	302,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	60,323,555.00	50,939,681.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	60,323,555.00	50,939,681.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	15,741,991.03	42,762,763.68
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	5,100,000.00	11,881,300.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	5,100,000.00	0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0	11,881,300.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	10,641,991.03	30,881,463.68
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	10,641,991.03	30,881,463.68
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	42,500,000.55	154,327,400.00
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	42,500,000.00	152,327,400.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	42,500,000.00	152,327,400.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	42,500,000.00	152,327,400.00
220001	Барилга байгууламж	0	50,000,000.00
221001	Их засвар	3,500,000.00	0
222001	Тоног төхөөрөмж	39,000,000.00	49,500,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	0	1,189,400.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	0	51,638,000.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-42,500,000.00	-152,327,400.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	0.55	2,000,000.00
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	0.55
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.55	2,000,000.55

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	365,678,073.22	248,432,075.46	-38,840,072.40	575,270,076.28
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	0	0
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	365,678,073.22	248,432,075.46	-38,840,072.40	575,270,076.28
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	0	0	0
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
7	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0	0	0	0
8	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	349,786,310.07	349,786,310.07
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	365,678,073.22	248,432,075.46	310,946,237.67	925,056,386.35
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	365,678,073.22	248,432,075.46	310,946,237.67	925,056,386.35
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	57,412.95	57,412.95
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	365,678,073.22	248,432,075.46	311,003,650.62	925,113,799.30
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	-57,413.50	0	-57,413.50
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0	0	0	0
18	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	77,068,359.46	77,068,359.46
20	2023 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	365,678,073.22	248,374,661.96	388,072,010.08	1,002,124,745.26

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	588,427,200.00	580,522,655.32
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	487,437,800.00	479,533,255.32
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	474,556,500.00	467,651,955.32
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	329,023,400.00	329,023,400.00
210101	Үндсэн цалин	246,918,000.00	236,284,201.72
210102	Нэмэгдэл	82,105,400.00	82,357,216.65
210104	Урамшуулал	0	7,755,923.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0	2,626,058.63
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	41,752,800.00	41,326,475.19
210201	Тэтгэврийн даатгал	28,391,900.00	27,965,575.19
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,340,200.00	3,340,200.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,672,200.00	2,672,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	668,100.00	668,100.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,680,400.00	6,680,400.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	49,707,900.00	43,602,680.13
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,800,000.00	6,730,939.13
210302	Түлш, халаалт	41,327,400.00	36,291,241.00
210303	Цэвэр, бохир ус	580,500.00	580,500.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	25,540,000.00	25,540,000.00
210401	Бичиг хэрэг	2,000,000.00	2,000,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	15,940,000.00	15,940,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,600,000.00	2,600,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,000,000.00	5,000,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,372,400.00	2,372,400.00
210604	Урсгал засвар	2,372,400.00	2,372,400.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,795,000.00	3,422,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,795,000.00	3,422,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,115,000.00	2,115,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	765,000.00	765,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	420,000.00	420,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	400,000.00	400,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	228,000.00	228,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	302,000.00	302,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,250,000.00	20,250,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,250,000.00	20,250,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	12,881,300.00	11,881,300.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	12,881,300.00	11,881,300.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	11,881,300.00	11,881,300.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	100,989,400.00	100,989,400.00
222001	Тоног төхөөрөмж	57,000,000.00	57,000,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	43,989,400.00	43,989,400.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	588,427,200.00	589,427,200.00
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	499,437,800.00	498,437,800.00
320001	Орон нутгийн төсвөөс	499,437,800.00	498,437,800.00
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	88,989,400.00	90,989,400.00
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0	2,000,000.00
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	88,989,400.00	88,989,400.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл□	0	0.55
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл□	0	2,000,000.55
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	45	45
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1
610001	Төсвийн байгууллага	1	1
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	22	22
620001	Удирдах ажилтан	5	5
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	9	9
620003	Үйлчлэх ажилтан	3	3
620004	Гэрээт ажилтан	5	5
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	22	22
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	8	8
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	10	10
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	4	4

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	47,569,655.00	97,375,928.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	47,569,655.00	97,375,928.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	42,469,655.00	73,399,009.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	-	36,319,383.00
210101	Үндсэн цалин	-	11,873,001.21
210102	Нэмэгдэл	-	23,807,581.79
210104	Урамшуулал	-	638,800.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	-	4,441,945.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	-	3,087,155.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	-	363,197.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	-	362,754.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	-	63,732.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	-	565,107.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	315,900.00	75,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	315,900.00	75,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	535,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	535,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	42,153,755.00	32,027,681.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	42,153,755.00	32,027,681.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	5,100,000.00	
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	5,100,000.00	-
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	5,100,000.00	-
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	23,976,919.00
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	23,976,919.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	50,000,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	50,000,000.00
220001	Барилга байгууламж	-	50,000,000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	52,982,115.00	147,375,928.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	52,982,115.00	147,375,928.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	52,982,115.00	141,815,249.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	-	5,560,679.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 736,359.2 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 736,359.2 мянган төгрөгийн алдааг залрууллаа.

1. Тус байгууллага тайлант оны санхүүгийн байдлын тайланд арилжааны банкин дахь мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 2,000.0 мянган төгрөгөөр тайлагнаагүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т “холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 5.1.3-д жинхэнэ хэрэгжилтийн зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлнө” гэж заасныг болон санхүүгийн тайлангийн “тохиолдсон байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга хийгдсэн.

2. Тус байгууллага тайлант оны мөнгөн гүйлгээний тайлан дахь орон нутгаас болон дээд шатны захирагчаас авсан санхүүжилтийг бөөн дүнгээр 734,359.2 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т “холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 5.1.3-д жинхэнэ хэрэгжилтийн зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлнө” гэж заасныг болон санхүүгийн тайлангийн “тохиолдсон байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга хийгдсэн.

Аудитаар нийт 57,116.6 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснээс, 10,647.6 мянган төгрөгийн 3 төлбөрийн акт тогтоож, 46,469.0 мянган төгрөгийн 1 зөвлөмж хүргүүлээ.

3.1 Төлбөрийн акт

1.Тайлант онд тус байгууллагын ХААН банкин дахь арилжааны 5744069324 тоот дансанд 2023 оны 7 дугаар сарын 09-нд Тэргүүн-Оюун ХХК-аас соёолон насны морь байны шагналд 2,000.0 мянган төгрөгийн хандивын үлдэгдэлтэй гарсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д “Хариуцлагатай байх”, Сангийн сайдын 2012 оны 12 дугаар сарын 21-ний өдрийн 276 дугаар тушаалаар баталсан Төсвийн байгууллагын мөнгөн кассын ажиллагааны журмын 5 дугаар зүйлийн 5.5-д “Төлбөрийн картын дансыг өөрийн орлогыг төвлөрүүлэх, дамжсан гүйлгээ хийх зэрэг төрийн сангаас санхүүжилт авахаас бусад зориулалтаар ашиглахыг хориглоно.”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д “Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ” гэж

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

заасныг болон Санхүүгийн тайлангийн “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

- Шийдвэрлэсэн нь: Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.3.8-д “Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т заасан бусад нөхцөл байдал үүссэн” гэж заасныг үндэслэн төлбөрийн акт тогтоов.

2. Тайлант онд Төв аймгийн Засаг даргын 2023 оны 01 дүгээр сарын 20-ний өдрийн Б/02 тоот “Төрийн албан хаагчдын ангилал зэрэглэл цалин хөлсийг шинэчлэн тогтоож, орон нутгийн нэмэгдэл олгох тухай” захирамж, Сүмбэр сумын Засаг даргын 2023 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн “Төрийн албан хаагчдын ангилал, зэрэглэл шинэчлэн тогтоож орон нутгийн нэмэгдэл олгох тухай” Б/01 захирамжаар Улс төрийн 4 албан хаагчийн орон нутгийн нэмэгдэлд 8,008.8 мянган төгрөг олгосон зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д “Хариуцлагатай байх”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.3-т “хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д “Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ”, Монгол Улсын Засгийн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн 489 дүгээр “Тогтоолд нэмэлт оруулж, тогтоолын хавсралтад нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай” тогтоол, 2018 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 382 дугаар “Журам батлах тухай” тогтоол болон Санхүүгийн тайлангийн “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

- Шийдвэрлэсэн нь: Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.3.8-д “Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т заасан бусад нөхцөл байдал үүссэн” гэж заасныг үндэслэн төлбөрийн акт тогтоов.

1.Тус байгууллага тайлант онд Засаг даргын Тамгын газрын даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн “Урамшуулал олгох тухай” Б/30 тоот Засаг даргын захирамжаар Засаг даргын Тамгын газрын даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч нь өөртөө 40% буюу 638.8 мянган төгрөг илүү олгосон байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д “Хариуцлагатай байх”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.3-т “хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д “Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ” гэж заасныг болон Санхүүгийн тайлангийн “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

- Шийдвэрлэсэн нь: Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.3.8-д “Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т заасан бусад нөхцөл байдал үүссэн” гэж заасныг үндэслэн төлбөрийн акт тогтоов.

3.2 Зөвлөмж

2. Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тус байгууллага тайлант онд аж ахуй нэгж байгууллагаас 46,469.0 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил тус тус худалдан авсан байна. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.13-т “Ерөнхий гэрээний дагуу цахим дэлгүүрээс худалдан авах бараа, үйлчилгээг цахим дэлгүүрт байршуулснаас өөр этгээдээс худалдан авахыг хориглоно”. гэсэн заалтыг болон Санхүүгийн тайлангийн аудитын “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Цахим дэлгүүрийн бараанаас худалдан авалт хийж байх.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
							Залруулсан		Залруулаагүй	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
ЗДТГ	1	736,359.2	1	2,000.0	1	734,359.2	1	736,359.2		
Дүн	1	736,359.2	1	2,000.0	1	734,359.2	1	736,359.2		

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
ЗДТГ	4	57,116.6	3	10,647.6			1	46,469.0
Дүн	4	57,116.6	3	10,647.6			1	46,469.0

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс тагалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1				1		
	НИЙТ	1	1				1		

Монгол улс, Төв аймаг, Зуунмод сум
6 дугаар баг, Төрийн захиргааны 2 байр
Утас: +976 70272582, +976 70273204
И –мэйл: tuv@audit.gov.mn, Вебсайт: www.audit.mn